

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI: NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

2024 - 2025 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI

TÜRKÇE DERSİ (YILDIRIM YAYINLARI) 6. SINIFLAR

1. DÖNEM 1. SINAV ÖRNEK SORULARI

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARI

Sınav süresi 40 dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.6.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

1. Yapılan araştırmalara göre ilk galaksiler on dört milyar yıl önce oluşmuş. Nasıl oluştuklarına dair iki teori var. "Yukarıdan Aşağıya" teorisine göre galaksiler milyonlarca yıl önce gerçekleşen bir çökme sonucu oluşmuş. "Aşağıdan Yukarı" teorisine göreyse ilk önce yıldız kümeleri gibi küçük yapılar oluşmuş. Ama bunlar teori tabii. Yeni bir teori çıkarsa haberdar ederiz. Galaksilerde tam olarak kaç yıldız olduğu bilinmese de tahminî olarak on milyon ile bir trilyon arasında olduğu düşünülüyor. Bu yıldızların hepsi de o galaksinin sahip olduğu kütle çekimi ile birbirine bağlı. Cüce galaksiler on milyon, dev galaksiler ise trilyonlarca yıldız içeriyor.

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısına yazınız. (12 puan)

a) Bir nesneye uygulanan kuvvetle, oluşan ivme arasındaki orantıyı veren katsayı veya nesne niceliği: **Kütle**

b) Bilim ve sanatla ilgili olarak yapılan yöntemli çalışma: **Araştırma**

c) Barınmak veya başka amaçlarla kullanılmak için yapılmış her türlü mimarlık eseri; bina, mimari: **Yapı**

* Anlamları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunarak belirtilen boşluğa yazıldığı yanıtın her birinin puan değeri 4'tür. **(Toplam 12 puan)**

* Anlamları verilen sözcüklerin metinden yanlış bulunup yazıldığı yanıtlar ya da ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.17. Metinle ilgili soruları cevaplar.

T.6.3.24. Metnin içeriğini yorumlar.

2. (...)

Şerife Bacı bu sefer öküzlerin yularlarını çekiyor, arabanın arkasına geçip arabayı itmeye çalışıyordu. Saatlerce süren uğraştan sonra arabayı saplandığı çamurdan kurtarıyordu. Fakat bu, ona çok zaman kaybettiriyordu. Akşam karanlığı çökmek üzereyken tipi yavaş yavaş dinmeye başladı. Fakat havanın ısısı iyice azaldı. Ayakları sızlıyordu. "Donuyor muyum ne?" diye düşündü. "Burada donarsam kurtlara yem olurum. Allah korusun! Yavrum ne olur? Mermiler, toplar tüfekler ne olur? Ne pahasına olursa olsun gayret etmeliyim. Hiç olmazsa şafak sökene dek yürümeliyim. Kızım ne hâlde acaba?" Şerife Bacı cephane sandıklarının arasına yatırdığı kızını kucağına aldı. Soğuk yanaklarına sıcak bir öpücük kondurduktan sonra kızını cephane sandıklarının, top mermilerinin arasına yatırdı tekrar. Tipi durmuş ve hava açmıştı. Ortalık iyice aydınlanmıştı. Çok uzaktaki Kastamonu Kışlası'nın bacalarından tüten duman görülebiliyordu. Şerife Bacı dumanı görünce gülümsedi.

(...)

— Bacım, keşke şu yorganı cephanelere değil de kendine örtseydin ya, dedi Rifat Çavuş gözlerinden yaşlar dökülürken.

— O kendisine yakışanı yapmış arkadaş. Cephaneler bozulmasın diye yorganı onların üstüne örtmüş. İşte Türk kadınının fedakârlığı...

(1) Araba kışladan içeri girince yorganın altındaki bebek hemen içeriye alındı. Kendisine süt verildi. Kışla Komutanı Miralay Osman Bey, Şerife Bacı'nın yanına geldi. Hemen saygı duruşunda bulundu. Askerlerin omuzlarında taşınan Şerife Bacı son yolculuğuna çıkıyordu. Hava soğuktu. (2)Şerife Bacı'nın yüzündeki tebessüm ise sıcacıktı.

(...)

Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayınız. (20 puan)

a) Şerife Bacı'nın fedakarlıklarını düşünerek, tarihimizde vatan için fedakarlık yapan başka kadın kahramanlar ile bu durumu nasıl ilişkilendirirsiniz? Yazınız.

Şerife Bacı'nın, zorlu kış koşullarında cephane taşıyarak gösterdiği fedakarlık, Türk tarihinde vatan için canını ortaya koyan birçok kadın kahramanın ortak özelliklerindendir. Gördesli Makbule, Kara Fatma, Halime Çavuş, Nezahat Onbaşı gibi isimler; Şerife Bacı gibi vatan sevgisiyle yanıp tutuşan ve zorluklar karşısında yılmayan kadın kahramanlar arasındadır. Bu kadınlar, savaşın tüm zorluklarına göğüs gererek, cephelerde yer almış, cephane taşımış, yaralıları tedavi etmiş ve milletimizin birlik ve beraberliği için çalışmışlardır.

* Verilen metinden hareketle metin dışı ilişkilendirme de yapılarak tarihimizde vatan için kahramanlık yapan kadın kahramanlarımızın vatani düşman işgalinden korumak adına gösterdikleri mücadelelere değinen yanıtların puan değeri 10'dur.

* Verilen örnek yanıt çerçevesinde yazılan tüm yanıtlar tam doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

* Verilen metinle ilişki kurulmadan yazılan, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

b) Metindeki numaralandırılmış cümleleri kanıtlanabilirlik bakımından değerlendirip aşağıda belirtilen yere yazınız.

1 numaralı cümle: **Kanıtlanabilirlik bakımından nesnel cümledir.**

2 numaralı cümle: **Kanıtlanabilirlik bakımından öznel cümledir.**

* Verilen metindeki numaralandırılmış cümlelerin kanıtlanabilirlik bakımından doğru değerlendirildiği yanıtların her birinin puan değeri 5'tir. **(Toplam 10 puan)**

T.6.3.20. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

3. Küresel ısınmanın en büyük tehditlerinden biri olan su kıtlığı, yaşamın her alanını olumsuz etkilemektedir. Temiz, tatlı su hayat için vazgeçilmezdir fakat kuraklıklar, zaten yarı çöl olan bölgelerde suya ulaşmayı daha zor bir hâle getirecek. Orta Asya ve Çin'in geniş bölgeleri Himalaya buzullarında depolanmış suya ihtiyaç duyduğu için, buzulların küçülmesi de aynı etkiyi yapacak. Peru'daki Lima kenti gibi birçok Güney Amerika şehri de, aynı şekilde And Dağları'ndaki buzullara muhtaçtır. Eğer buzullar erirse ihtiva ettikleri su da akıp gidecek. Yükselen deniz seviyeleri nedeniyle meydana gelen su taşkınları da alçak kıyılarda bulunan birçok büyük şehrin ihtiyacını karşılayan temiz su kaynaklarını kirleterek kullanılamaz hâle getirebilir. Bu nedenle, su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı için acil önlemler alınması gerekmektedir.

Bu metnin ana düşüncesini yazınız. (8 puan)

Bu metnin ana fikri, "Küresel ısınma, su kıtlığına yol açıp yaşamı olumsuz etkilediğinden su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı için acil önlemler alınması gerekmektedir."

* Verilen parçadan hareketle; su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı için acil önlemler alınması gerektiğinin ifade edildiği yanıtların **puan değeri 10**'dur.

* Örnek yanıt çerçevesinde yazılan benzer yanıtlar da tam puanla değerlendirilecektir.

* Verilen parçada asıl vurgulanmak istenenin dışında yazılan, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.22. Metindeki hikâye unsurlarını belirler.

4. Yazın kavurucu sıcağının iyice hissedildiği bir öğlen kardeşlerim Eren ve Emir'le birlikte, çoğu zaman yaptığımız gibi yine evimize çok yakın bir konumda bulunan eski, terk edilmiş binalardan birinin çatısına tırmanmıştık. Orası bizim sığınağımız, hayal dünyamızın kapısıydı adeta. Orada saatlerce oturur, hayaller kurar, birbirimize komik hikâyeler anlatırdık.

O gün de öyleydi. Birbirimizi güldürmek için yarışıyorduk. En son ben, Eren ve Emir'e öyle bir şaka yaptım ki kahkahalardan yerlere yattık. Tam o sırada bir çatırtı duydum. Çatırtı, bu eski çatının çürüyen tahta döşemesinden geliyormuş meğer. Kırılan yerden zemine çakılmışım. Her şey o kadar hızlı oldu ki ne olduğunu anlayamadan gözlerimi bir hastanede açtım. Üzerimde yeşil bir önlük, kolumda ise kocaman bir serum vardı. Yanımda gözlerinden yaşlar süzülen annem, sakın görünmeye çalışan babam ve endişeli gözlerle yüzüme bakan kardeşlerim Eren ile Emir vardı. Düşüğüm beton zemine kafamı çarptığım için hemen gerekli kontroller yapılmış ve çok şükür her hangi bir sorun olmadığı belirlenmiş. Olayın yaşandığı anda Eren benim yanımda kalmış, Emir de eve koşup ilk anda ne diyeceğini bilememiş ve "Anne, Emre abim çok kötü düştü." diyebilmiş sadece, annemin sakinleştirmesiyle durumu hızlıca anlatabilmiş. Hemen 112 Acil Çağrı Merkezini arayarak beni hastaneye yetiştirmişler. Tedbir amaçlı o gün hastanede yattıktan sonra ertesi gün taburcu oldum. Eve döndüğümde herkesin yüzündeki üzüntü hâli yerini sevince bırakmıştı. Her zaman en yakınımda olan kardeşlerim beni her zamanki gibi hiç yalnız bırakmamışlardı. O anda bir kez daha anladım ki onların varlığı benim için her şeyden çok daha değerliydi.

Olay günü, hayatımın en büyük korkularından birini yaşadım. Ama aynı zamanda, kardeşliğin gücünü de en derin şekilde hissettim. Eren ve Emir olmasa ben o korkunç düşüşten sonra ne yapardım bilmiyorum. Onlar benim için sadece bir kardeş değil, aynı zamanda en iyi arkadaşlarıdır.

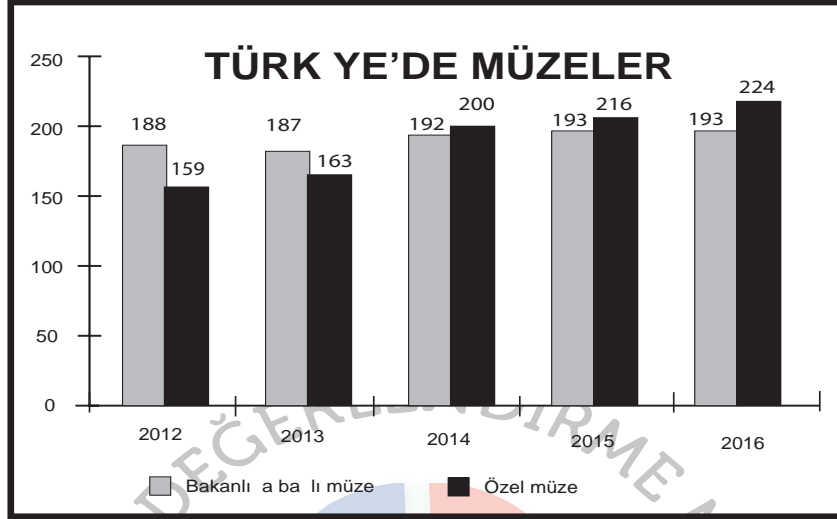
Bu metinden hareketle aşağıdaki hikâye haritasını doldurunuz. (15 puan)

OLAY	ŞAHIS VE VARLIK KADROSU	MEKÂN (YER)
Emre'nin çatıdan düşmesi ve hastaneye kaldırılması.	Emre, Eren, Emir, anne ve baba	Eski, terk edilmiş bir binanın çatısı, hastane ve ev
	ZAMAN	ANLATICI
	Yazın kavurucu sıcağının iyice hissedildiği bir öğlen	Metin birinci kişi ağzından yazılmıştır.

* Verilen metinden hikâye unsurlarının tamamının doğru tespit edilip eksiksiz yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 3**'tür. (Toplam 15 puan)

* Verilen metindeki şahıs ve varlık kadrosu ile mekân(yer) hikâye unsurlarındaki eksik yazılan her şahıs ve mekân(yer) bilgisi için toplam puandan 1 puan eksiltilecektir.

* Verilen metinden hikâye unsurlarının doğru tespit edilemediği, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

5. Verilen grafiğe göre aşağıdaki soruları cevaplayınız. (8 puan)

a) Bakanlığa bağlı müze sayısının, özel müzelerden fazla olduğu yıllar hangileridir, yazınız.

2012 ve 2013 yıllarında Bakanlığa bağlı müze sayısının, özel müzelerden fazladır.

* Verilen grafikten hareketle Bakanlığa bağlı müze sayısının, özel müzelerden fazla olduğu yılların doğru yazıldığı yanıtların her birinin puan değeri 2'dir.

b) Özel müze sayısı ile Bakanlığa bağlı müze sayısı arasındaki farkın en fazla ve en az olduğu yıllar hangileridir, yazınız. Özel müze sayısı ile Bakanlığa bağlı müze sayısı arasındaki farkın en fazla olduğu yıl 2016, farkın en az olduğu yıl 2014 yıllarıdır.

* Verilen grafikten hareketle Özel müze sayısı ile Bakanlığa bağlı müze sayısı arasındaki farkın en fazla ve en az olduğu yılların doğru yazıldığı yanıtların her birinin puan değeri 2'dir.

* Verilen grafiğe göre, sorularda istenen bilgilerin doğru tespit edilemediği, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.4.3. Hikâye edici metin yazar.

6. Aşağıdaki hikâye unsurlarıyla ilgili açıklamalardan hareketle serim, düğüm ve çözüm bölümlerine yer verdiğiniz bir hikâye yazınız. (Hikâyenizi oluştururken yazım ve noktalama kurallarına, yabancı sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarını kullanmaya dikkat ediniz. Hikâyenizi tamaladıktan sonra uygun bir başlık yazınız.) (25 puan)

Şahıs ve Varlık Kadrosu: Burcu, Burcu'nun tavşanı Tere, Dede, Babaanne, Burcunun arkadaşı Rukiye

Mekân: Burcu'nun dedesinin köyü

Zaman: Hafta sonu

Olay Örgüsü: Burcu ve Rukiye'nin bakımını üstlendikleri Tere'nin şehirdeki evlerinde mutsuz olduğunu anlamaları ve Tere'nin daha uygun koşullarda bakımını sürdürebilecekleri ortam konusunda çözüm arayışları

Anlatıcı: 3. kişi ağzından anlatım.

* Hikâye unsurlarıyla ilgili verilen açıklamalardan hareketle serim, düğüm, çözüm bölümlerine yer verilen; yazım ve noktalama kurallarına uyulan, yabancı sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarının kullanmasına dikkat edildiği, oluşturulan hikâyeye uygun bir de başlığın yazıldığı yanıtlar, **25 puan** ile değerlendirilecektir.

* Hikâye unsurlarının her birinin puan değeri 5'tir. (Eksik yazılan hikâye unsuru ile ilgili toplam puandan 5 puan eksiltilecektir.)

* Şahıs ve varlık kadrosundaki her bir varlığın puan değeri 1'dir.

* Oluşturulan hikâyeye uygun yazılan başlığın puan değeri 3'tür.

* Yalnızca başlığın yazılıp diğer hiçbir unsurun yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıt:

Başlık: Tere'nin Yeni Yuvası

Serim: Dedesi tarafından köylerindeki bir komşularından rica edilerek alınan minik beyaz bir tavşan Burcu'ya hediye edildi. Burcu ve arkadaşı Rukiye, Tere adını verdikleri bu minik tavşanın bakımıyla evlerinin balkonunda okullarından gelir gelmez ilgilenmeye başladılar.

Düğüm: Tere, başlarda şehir hayatına alışmış gibi görünse de zamanla huzursuzlanmaya başlamıştı. Küçük kafesi ve sınırlı hareket alanı, onun doğasında var olan koşturmayı ve keşfetme isteğini engelliyordu. Burcu ve en yakın arkadaşı Rukiye, Tere'nin bu durumunu fark etmişlerdi. Tere, artık şehir hayatından sıkılmış gibiydi. Bir gün, Burcu ve Rukiye, Tere'yi balkonda oynatırken, küçük tavşanın gözlerindeki üzüntüyü fark ettiler. Tere, kafesinin demirlerine yaslanıp uzaklara bakıyordu. Rukiye, "Belki de Tere, burada sıkılıyor. Daha büyük bir alana ihtiyacı var," dedi. Burcu da arkadaşının bu fikrine katıldı. İkisi birlikte Tere'nin daha mutlu olabileceği bir çözüm aramaya başladılar. Burcu, dedesine giderek durumu anlattı. Dedesi ve babaanne, torununun bu düşüncesine sıcak baktılar. "Belki de Tere için köyümüzdeki bahçede küçük bir kulübe yapabiliriz." diye düşündüler. Burcu ve Rukiye bu düşünce karşısında o kadar sevindiler ki hemen bir birine sarılıp neredeyse ağlamaklı oldular. Dede, babaanne, Burcu ve Rukiye birlikte Tere için bahçenin en güzel köşesinde küçük ve şirin bir kulübe yaptılar. Kulübenin içinde bolca saman, taze ot ve küçük bir su kabı vardı. Tere, yeni yuvasını çok sevdi. Gündüzleri bahçede serbestçe koşuyor, geceleri ise sıcak ve güvenli kulübesinde uyuyordu.

Çözüm: Burcu ve Rukiye de her hafta sonu Tere'yi ziyaret ediyor, onunla oyun oynuyor ve ona taze sebzeler veriyordu. Tere, artık çok daha mutlu ve sağlıklıydı. Kendi özel bahçesi olan küçük bir tavşan olarak hayatına devam ediyordu.

T.6.4.10. Yazdıklarını düzenler.

7. Mustafa Kemal() Akşehir()de kurmaylarıyla birlikte futbol maçı seyrediyor() Diye bir haber yayıldı ortalığa()

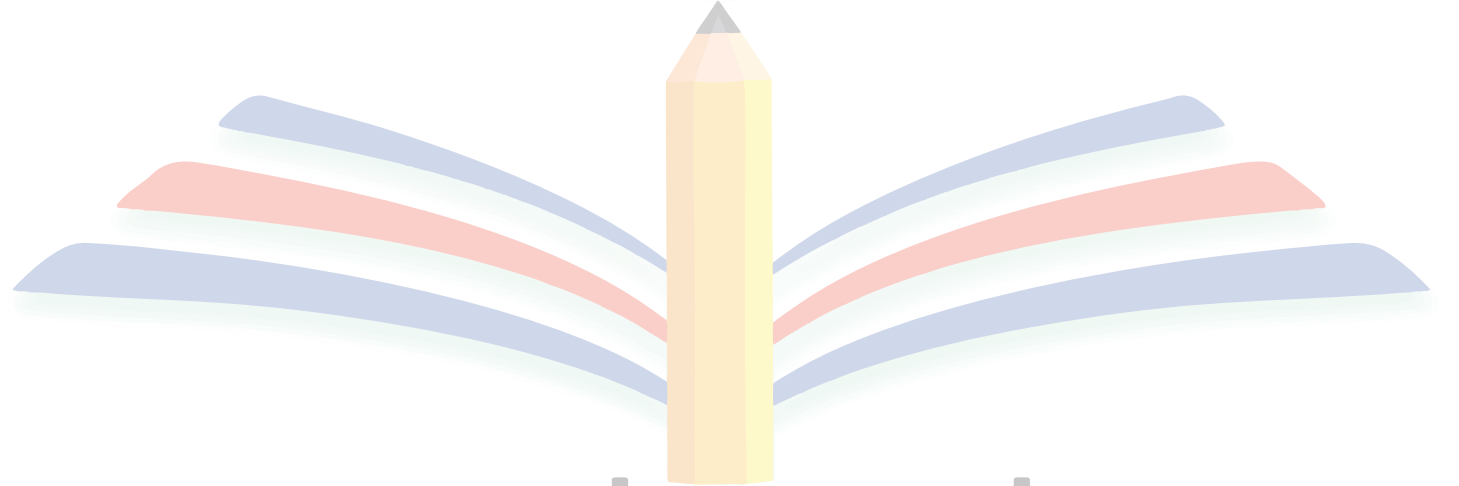
Yukarıdaki cümlede bazı sözcüklerin yazımlarında yanlışlık yapılmıştır. Yazım yanlış yapılan bu sözcüklerin doğru yazımlarıyla birlikte cümledeki parantez içlerine uygun noktalama işaretlerini getirerek cümleyi yeniden yazınız. (12 puan)

Mustafa Kemal(,) Akşehir(')de kurmaylarıyla birlikte futbol maçı seyrediyor(,) diye bir haber yayıldı ortalığa(,)

* Verilen cümledeki yazım yanlışlarının tamamının doğru tespit edilip yazıldığı ve noktalama işaretlerinin de eksiksiz doğru konduğu cümlelerin puan değeri 12'dir.

* Verilen cümledeki yazım yanlış yapılan sözcüklerin her birinin puan değeri 2'dir. (Akşehir, diye)

* Verilen cümledeki eksik noktalamaların doğru konduğu yanıtların her birinin puan değeri 2'dir.

ESKİŞEHİR

Bu örnek yazılı sınav soruları Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 14.10.2024 tarihinde yayımlanan ülke genelinde yapılacak olan birinci dönem ortak yazılı sınavlara yönelik konu soru dağılım tablosundaki senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.